

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017, în privința inculpatului

*Cibotari Pavel Xxxxxxx, născut la
xx xxxxxx xxxx, originar și locuitor al s. Xxxxxxx, r-nul
Xxxxxx, cetățean al R. Moldova, condamnat anterior prin:*

*1) sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din
30.11.2015, în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la
120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.*

Termenul de examinare,
instanța de fond: 19.10.2016 – 27.10.2016,
instanța de apel: 23.11.2016 – 02.11.2017,
instanța de recurs: 15.01.2018 – 14.02.2018.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 27 octombrie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Cibotari Pavel a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, la 3 ani și 6 luni închisoare.

Conform art. 85 Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei numite prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30.11.2015, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani 6 luni și 15 zile închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând cu 31.08.2017.

2. Instanța de fond a constatat că la 31 august 2016, orele 04.30, inculpatul Cibotari Pavel, acționând intenționat cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se în domiciliul său temporar situat pe teritoriul bisericii din s. Xxxxxxx, r-nul Xxxxx, 1-a amenințat pe preotul Grădinari V. cu aplicarea violenței nepericuloasă

pentru viață și sănătate, exprimată prin aplicarea constrângerii psihice față de victimă, manifestată prin prezentarea unui cuțit și acțiuni redactate pe cale verbală, gesturi, creând o atmosferă suficientă pentru a constrânge victima de a-i satisface cerințele înaintate, după care a sustras în mod deschis suma de 1000 lei, un telefon mobil de model „Samsung”, cu încărcător, cu costul de 3500 lei, un telefon mobil de model „Nokia” cu costul de 1500 lei, un card bancar cu 250 lei în cont, o cămașă cu costul de 380 lei, două perechi de pantaloni bărbătești cu costul de 400 lei fiecare, o pereche de șlapi cu costul de 130 lei, o geantă cu costul de 150 lei, o centură cu costul de 180 lei, cauzând victimei o daună materială de proporții considerabile, în sumă totală de 7890 lei.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate vina și faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Deoarece aceste probe i-au confirmat integral vinovăția, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, ca jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu amenințarea aplicării violenței nepericuloase pentru viața persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 16, 34, 61, 72, 75-77, 82, 85, 87 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, că circumstanțe agravante nu s-au stabilit, cea atenuantă fiind căința sinceră, că infracțiunea comisă este una gravă, că anterior a mai fost condamnat prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 30.11.2015 în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității, iar potrivit scrisorii nr. 1078 din 23.09.2016, a Biroului de probațiune Rezina, inculpatul a executat parțial pedeapsa numită, adică în mărime de 44 ore de muncă neremunerată și continuă să se afle la evidență, deci inculpatul a săvârșit o nouă infracțiune în stare de recidivă, că a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată și astfel, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea, că a comis o nouă infracțiune înainte de executarea completă a pedepsei anterioare, urmând astfel a adăuga la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară, că la calcularea pedepsei aplicate în cazul unui cumul de sentințe, unei zile de închisoare îi corespund 2 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, concluzionând ca fiind rațională aplicarea unei pedepse privative de libertate față de acesta, cu executare în penitenciar de tip închis, fără amendă.

Instanța a reținut că acțiune civilă nu a fost înaintată.

3. Avocatul Ștefan Balmuș a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate.

Apelantul a invocat, că acțiunile inculpatului calificate de Judecătoria Buiucani prin sentința din 30.11.2015 în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cad sub incidența Legii nr. 210 din 29.07.2017 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R. M.

Concluzia primei instanțe privind aprecierea acțiunilor inculpatului ca fiind comise în stare de recidivă este una pripită, or, în cazul în care instanța de apel, va da o apreciere obiectivă și corectă celor invocate referitor la aplicarea actului de amnistie față de Cibotari P., atunci conform prevederilor art. 111 alin. (1) Cod penal, se va considera că inculpatul nu avea antecedente penale la 31.08.2016, or în privința acestuia Biroul de probațiune Rezina urma să înainteze un demers privind aplicarea amnistiei, iar instanța de judecată să admită și să aplice față de acesta actul amnistiei.

Potrivit sentinței de condamnare a inculpatului din 27.10.2016, reducerea cu 1/3 din careva limite a constituit pedeapsa definitivă de 3 ani și 6 luni închisoare or, conform limitelor noi stabilite în baza art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, limita minimă a pedepsei prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal este de 3 ani și 4 luni închisoare. Astfel, instanța a făcut un calcul matematic eronat și neîntemeiat, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă cu închisoarea de 3 ani și 6 luni.

Acțiunile inculpatului încadrate juridic în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, cad sub incidența art. 89 și 90 Cod penal, urmând ca executarea pedepsei aplicată acestuia să fie suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune, pentru a-i oferi posibilitatea de a conștientiza cele întâmplate, să-și dorească reabilitarea în scopul reeducării și reîncadrării sociale.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Cibotari Pavel, recunoscut vinovat în baza art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa de 3 ani și 4 luni închisoare, fără amendă.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut, că sancțiunea din art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal, prevede închisoare de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de 500 la 1000 unități convenționale, iar la aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, se stabilește noua limită minimă și maximă a sancțiunii sub formă de închisoare, care este de la 3 ani și 4 luni până la 4 ani și 8 luni.

La momentul examinării cauzei în ordine de apel, instanța de apel nu poate face uz de prevederile art. 85 Cod penal, deoarece prin încheierea Judecătorei Orhei din 22.09.2017, irevocabilă la data examinării prezentei cauze în ordine de apel, în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Cibotari P. a fost absolvit de pedeapsă neprivativă de libertate sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, rămasă neexecutată pe un termen de 76 ore, cu anularea în tot a obligațiilor cu caracter penal, stabilite prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 30.11.2015, în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, antecedentele penale ale inculpatului fiind considerate stinse, cu reabilitarea completă a acestuia.

Astfel, având în vedere că încheierea Judecătorei Orhei din 22.09.2017 a devenit definitivă și irevocabilă, sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, din 30.11.2015, nu mai produce efecte juridice.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de circumstanțele cauzei, de persoana inculpatului, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, de comportamentul pozitiv al inculpatului după săvârșirea faptei prejudiciabile, că a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, concluzionând că scopul pedepsei penale poate fi atins prin aplicarea unei pedepse în cuantumul minim prevăzut de lege, fără amendă, cu suspendarea condiționată a executării ei potrivit art. 90 Cod penal, asemenea pedeapsă reprezentând una proporțională atât cu gravitatea efectivă a faptelor comise de inculpat, cât și cu personalitatea acestuia, aspecte care conduc la ideea că funcția de reeducare a pedepsei va fi realizată, inculpatul putând fi redat societății, fără teama că el ar mai săvârși alte infracțiuni, prin stimularea eforturilor de autoeducare ale inculpatului, dovedită prin buna conduită în termenul de încercare.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii în partea stabilirii pedepsei cu aplicarea art. 90 Cod penal, cu menținerea sentinței, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Recurenta a indicat, că pronunțând o decizie de condamnare cu suspendarea condiționată a pedepsei pentru comiterea unei infracțiuni cu grad de prejudiciabilitate sporit, este periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal al pedepsei și anume, prevenirea de comiterea de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

Instanța de apel nu s-a expus asupra prevederilor art. 7, 61, 75, 76 Cod penal.

Dispoziția art. 90 Cod penal, obligă instanțele să indice în hotărâri motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana vinovatului acestea servesc temei pentru aplicarea art. 90 Cod penal, în situația în care inculpatul a comis o infracțiune gravă, anterior a fost condamnat și a comis infracțiunea până la executarea pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Buiucani din 30.11.2015, a comis infracțiunea în stare de recidivă.

Infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, face parte din categoria celor grave pentru care legiuitorul a prevăzut expres pedeapsa închisorii pe un termen de la 5 la 7 ani. Această infracțiune fiind comisă, odată ce inculpatul a admis un șir de acțiuni intenționate, neglijând cerințele legii, dovedesc incontestabil că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă doar prin aplicarea-i unei pedepse cu închisoarea, așa cum acesta a comis infracțiunea având antecedente penale nestinse la momentul comiterii infracțiunii.

Soluția instanței de apel contravine art. 90 alin. (4) Cod penal, care prevede că condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică în cazul recidivei.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea

soluției contrazice dispozitivul hotărârii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că recursul este fondat în drept și pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, asupra căror motive concrete din apelul declarat nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, or acuzarea în genere nu a declarat apel, și care ar fi esența erorilor concrete de drept, și a circumstanțelor că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5 din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul declarat nu întrunește condițiile de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu respectivele circumstanțe invocate în recursul ordinar, cât și cu constatarea din rechizitoriu că: „*Circumstanțe agravante conform art. 77 CP – nu s-au stabilit*” (*f.d. 59*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat

circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just luând în considerare personalitatea inculpatului, inclusiv că acesta anterior a mai fost condamnat, dar în privința lui a fost aplicată amnistia, consecințele faptei comise și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, că a el recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, ținând corect cont de prevederile art. 61 și 75, 90, 111 alin. (3) Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Totodată, argumentul procurorului că instanța de apel a ignorat prevederile art. 90 alin. (4) Cod penal, că nu se aplică condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în cazul recidivei (*pct. 5. din decizie*), nu mai are relevanță, deoarece conform Legii nr. 163 din 20.07.2017, în vigoare de la 20.12.2017, din art. 90 alin. (4) Cod penal cuvântul „*recidivă*,” a fost deja exclus.

Or, potrivit art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care ușurează pedeapsa, ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale și în limitele prevăzute de sancțiunea art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, coroborată cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 90 alin. (1) – (4) Cod penal (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5. din prezenta decizie*, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 *pct. 11¹*), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a

probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4 – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017, în privința inculpatului Cibotari Pavel Xxxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 martie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco